No. 94. 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Donderdag den 19 April.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 18den April.

HOEDANIG MOETEN WIJ DE GEZINDHEID VAN HET ENGELSCHE EN FRANSCHE GOUVERNEMENT TEN OPZIGTE VAN HET ONZE BESCHOUWEN?

Men kan over vele zaken van gevoelen verschillen, dit bekennen wij gaarne; de bewijzen daarvan vinden wij bijna dagelijks bij ons zelven bevestigd. Het verschil van gevoelen, omtrent staatkundige onderwerpen, wordt te grooter en menigvuldiger, naar mate die onderwerpen duisterder en ingewikkelder zijn.

Er bestaat één onderwerp, waaromtrent vele verschillend denken; hetgeen te zonderlinger is, daar juist dit onderwerp, ten minste naar ons inzien, zoo helder is als het zonnenlicht. Wij bedoelen, hoe men de gezindheid van de Engelsche en Fransche kabinetten ten opzigte van het onze beschouwen moet: *vredelievend, beschermend*, of *vijandig gezind?*

Sommige veronderstellen het eerste, en willen om die reden, dat men deze kabinetten met verschooning, met eerbied en onderscheiding behandele; zij vreezen voor elken, eenigzins scherpen uitval en roepen: » wat zullen deze, onzer zaak toegedane mogendheden hiervan denken; welken indruk zal deze uitval op de gemoederen maken, enz." — Zulke bemerkingen zijn nu en dan ons wel eens voorgekomen.

Wanneer wij de handelwijze der beide kabinetten, nu gedurende zeventien maanden ten opzigte van het onze gehouden, met aandacht nagaan, wanneer wij de onderscheidene daadzaken en staatsstukken, die uit dezelve zijn voortgevloeid, en vooral, wanneer wij het laatste stuk, namelijk de uitwisseling der ratificatien, ernstig overwegen, dan hebben wij redenen over dit verschil van gevoelen ons te verwonderen.

Omtrent al het nadeelige, dat in de 24 vredes-artikelen voor onze belangen en onafhankelijkheid gelegen is, zijn wij het allen eens. Omtrent het bijeenbrengen der middelen, om daaruit nieuwe strijdkrachten te vormen, ten einde door het, des noodig zijnde, aanwenden dier krachtontwikkeling, betere voorwaarden te verkrijgen, verschillen wij ook weinig of niet met hen, die, ten aanzien van het overige, met ons niet van één gevoelen zijn.

Deze middelen, deze strijdkrachten nu hebben wij in ons *eigen ik* gevonden, en alle andere mogendheden zijn daaromtrent strikt onzijdig gebleven. Doch wat gebeurt er bij onze naburen, die in bevolking en in vele andere opzigten, behalve in de geldmiddelen wellligt, veel sterker dan wij zijn. Men zal ons toch niet willen beweren, dat de mogendheden, en wel voornamelijk de twee bovenbedoelden, eene strikte onzijdigheid, tusschen ons en hen, hebben betracht?

Wie heeft een zoogenaamd belgisch leger daargesteld? Wie hetzelve van al het noodige voorzien? Wie heeft dat leger eenmaal ter hulp gesneld, toen wij het vernietigd hadden, en het in onze magt was, door eene pennestreek, al die voorwaarden te verkrijgen, die wij thans, waarschijnlijk, met stroomen bloeds en tonnen schats zullen moeten koopen? Wie is de aanleidende oorzaak geweest, dat wij na de dagen van Augustus 1831 weder op nieuw onze staatsschuld met millioenen moesten vermeerderen? Was het niet datzelfde Fransche kabinet, door het Engelsche gouvernement ondersteund? Wie nam de stad Antwerpen in diezelfde dagen onder zijne bescherming, en belette ons daardoor, ware het noodig geweest, eene magtige *diversie*, om, in geval van ongeluk, eenen veiligen terugtogt aan ons leger te bezorgen? Wie boezemde aan den heer *Rothschild* vertrouwen in, om geld aan Belgie voor te schieten? Wie doet thans nog dagelijks de strijdkrachten en hulpmiddelen van Belgie vermeerderen, ten einde, wanneer het teeken gegeven wordt, den oorlog zoo mogelijk op onzen grond over te brengen? Wie levert stof aan den *Belgischen Courrier*, om te snoeven en te snorken, dat de Belgen geenszins wenschen, dat Frankrijk en Engeland Holland tot rede brengen; dat *zij dat werk alleen wel af kunnen*; terwijl de *Courrier* de zekerheid heeft, dat zijn gouvernement reeds aan het Fransche kabinet heeft gevraagd, om de Noorder-armee gereed te houden Belgie in te trekken?

Handelden nu Pruissen, Oostenrijk en Rusland ten onzen opzigte als Engeland en Frankrijk jegens Belgie handelen, dan zou men minder reden hebben om de handelwijze van beide laatstgenoemde gouvernementen te berispen. Maar te blijven volhouden, — bij het bewustzijn, dat wij voor dit oogenblik, is het niet geheel *moreel*, dan toch *materieel* ALLEEN STAAN, — dat de bedoelde kabinetten, ongen dank, eerder dan onze berisping verdienen, bij het schenken van krachtdadige morele en materiele hulp aan onze bitterste vijanden, die nog veel sterker in getal dan wij zijn; dit komt ons onbegrijpelijk voor.

Er zijn sommige menschen die willen beweren, dat deze hulp het gebrek aan geld niet kan opwegen, en dat wij daarom altijd de bovenhand zullen behouden; zich op het oude spreekwoord grondende, dat *het geld de bronader van den oorlog is*. Dit is in zekere opzigten waar; en zoude, bij nog vele andere hoofdredenen, een argument ten onzen voordeele zijn, wanneer Belgie, namelijk, ten opzigte zijner bondgenooten met ons gelijk stond; doch wat is geld, wanneer ten laatste de soldaten ontbreken; wanneer er niet tegen vier millioenen maar tegen vier-en-veertig millioenen bewoners moet gevochten worden. Misschien nog alleen goed, om eenen *quasi* eervollen vrede te koopen, zoo als het dikwerf met de *Venetianen* plaats greep?

Zegt men, dat men Frankrijk en Engeland niet tergen moet; toegestaan, wij geloven het mede niet staatkundig, want zulks zou het tijdstip van den oorlog, die ons altijd nog grensend aanziet, verhaasten. Het zoude misschien voor de Belgen de hulp in massa doen aanrukken, welke nu slechts bij gedeelten de grenzen van Belgie overkomt. Doch, tusschen Frankrijk en Engeland, als twee ons toegedane bondgenooten te beschouwen en hen als vijand te tergen, ligt een middelweg en deze is: *afkeuring hunner handelwijze ten onzen opzigte.* — *Greij* en *C. Perier* mogen het wel weten, dat de Hollandsche natie met verontwaardiging hunne handelingen ziet, en den griffel der geschiedenis grijpt, om die verontwaardiging onuitwisbaar voor het nageslacht op te teekenen, en aan hetzelve over te leveren.

Grondt zich nu de veronderstelling dergenen, die van een tegenovergesteld gevoelen zijn, daarop, dat beide kabinetten tot nog toe niet overgegaan zijn tot het bezigen van dwangmiddelen, ten einde het door hen geratificeerd tractaat ten uitvoer te leggen? Dan dunkt ons heeft hier eene dwaling plaats, met te veronderstellen, dat dit verwijl uit genegenheid voor Holland voortkomt; ons verzekerd houdende, dat zoo Rusland, Pruissen en Oostenrijk eenstemmig met Engeland en Frankrijk dachten, er geen oogenblik meer verloopen zou, tusschen weifelen of ten uitvoerlegging van het traktaat, niet zoo als het nu is, maar zoo, dat wij op den koop toe geheel Limburg en Noord-Braband er nog bij zouden verliezen; want omtrent het *volken-regt* hebben beide eerstgenoemde kabinetten al *zeer* zonderlinge begrippen. Dit toch zal men ons zeker toestemmen.

De goedwilligheid waarmede men deze mogendheden wil behandeld hebben, moet dus op andere gronden berusten, en wij [illegible] die in het volgende te moeten zoeken:

Hoezeer geheel Noord-Nederland zich met de volko[illegible] gezindheid om den troon van zijnen beminden Vorst he[illegible] en hoezeer thans de stem van hen, die zich met afgetro[illegible] en [illegible]delijke beginselen bezig houden, als in de woestijne klinkt, zoo is daarbij de oude vrijheidsliefde niet uitgedoofd. De re[illegible] door onze voorouders met goed en bloed werden [illegible], zijn als een dierbaar kleinood op hunne nakomelingen over[illegible], die nu te midden der algemeene geestdrift en [illegible] genoeg bezitten om met bedaardheid den gehee[illegible] Europa na te gaan, zien voor een groot gedeelte [illegible] welke thans door onderhandeling, weldra door het zwaard, zal [illegible] worden, niet anders dan den eindeloozen kamp tusschen het oostelijk despotismus en de beginselen eener redelijke vrijheid. Zij zijn

nog te zeer door oude denkbeelden vooringenomen, om op te merken, dat in den onbepaalden regeringsvorm van Pruissen en Oostenrijk, zelfs van het ver gelegen Rusland, reeds eenige zaden zijn gestrooid, welke met der tijd, onder eene geschikte leiding, tot eene wezenlijke vrijheid, met het geluk der onderdanen gepaard, zullen uitgroeijen. Zij hechten nog immer aan de [illegible] van zien, die reeds sedert veertig jaren het ongeluk van geheel westelijk Europa heeft uitgemaakt, en waarin ons Vaderland ook zoo ruimschoots heeft gedeeld, dat er geene vrijheid is, daar waar de volksstem zich niet boven alles doet hooren. Zij deelen dan ook eindelijk nog in den waan, dat Frankrijk en Engeland, inzonderheid het eerste, aan het hoofd der edelste beschaving staan, dat deze de steunpilaren zijn der beginselen, welke den mensch op zijne eenige en regte waarde weten te schatten. In het vooruitzigt dan nu van dien strijd, meenen zij zich-zelven te verheffen, door de tijdelijke belangen, waarin wij thans de vijandige gezindheid dier beide mogendheden ondervinden, voor deze theorien als het ware op te offeren; zij wenschen dat men zich den weg niet afsluite, om met Frankrijk en Engeland, wanneer de oorlog van beginselen mogt aanvangen, eene lijn te trekken, zij willen dus, dat men deze beide mogendheden eensdeels niet geheel zal afwenden, anderdeels, dat wij door de natien die zij vertegenwoordigen geene voorvechters van het despotismus zouden worden genoemd. De gevoelens, waaruit deze wenschen voortspruiten, zijn wij geenszins te ontkennen, en dat ook wij ons onder de voorstanders eener redelijke vrijheid bekennen, doch te gelijker tijd meenen wij, dat die wenschen op eene dwaling gegrond zijn; wij hebben reeds in het voorbijgaan de redenen dier meening aangegeven, dezelve verder te ontwikkelen zou ons te lang ophouden, en stellen wij dus tot eene nadere gelegenheid uit.

Men verwacht niet, dat de kamers der Staten-generaal voor het einde dezer maand hare bijeenkomsten zullen hervatten.

— Maandag middag, ruim half 2 ure, is te Amsterdam, van 's Rijks werf, onder begunstiging van het schoonste weder, en in tegenwoordigheid van eene talloze juichende volksmenigte, plegtstatig van stapel geloopen Zr. Ms. vaartuigen van oorlog *Urania* en *van Speyk*. Van 's Rijks werf en van Zr. Ms. schepen en vaartuigen wapperden reeds vroeg in den morgen de nationale vlaggen. Het te water laten dezer beide schepen heeft in de beste orde plaats gehad. De *Urania* is een instructievaartuig, voor het Koninklijk Instituut te Medemblik bestemd. De *van Speyk* is eene korvet, aan welke, gelijk men weet, op bevel des Konings, die naam is gegeven, ter vereeuwiging van den moedigen held, die zich, ter handhaving van de eer des Vaderlands en der nationale vlag, heeft opgeofferd.

— De Engelsche dagbladen van zondag den 15den dezer hebben de belangrijke tijding aangebragt, dat de lords in den vroegen morgen van zaturdag, na den geheelen nacht door de beraadslagingen te hebben voortgezet, tot de tweede lezing der hervormingsbill, besloten hebben, en dat dezelve daarop met 184 tegen 175 en dus met eene meerderheid van 9 stemmen is doorgegaan. De bill zal nu verder in comité behandeld worden, wanneer men vermoedt dat in dezelve nog aanmerkelijke wijzigingen in den zin der oppositie zullen gebragt worden. Bij aldien dit het geval niet mogt zijn en de ministers zich daartegen mogten verzetten, is het zeer wel mogelijk, dat de bill bij de derde lezing, welke op voorstel van lord *Grey* onmiddelijk na de paasch-vakantie bepaald is, nog verworpen wordt, waarvan enkele voorbeelden bestaan.

Tot op den 14den had nog geen van de drie Noordsche mogendheden het tractaat der 24 artikelen geratificeerd.

— De hertog van Baden heeft de vrijheid der drukpers aan zijn land geschonken. In andere plaatsen daarentegen wordt dezelve meer en meer beperkt. Uit Wurzburg schrijft men, dat de maatregelen steeds strenger worden. De dagbladen de *Volks-tribune*, een niet staatkundig dagblad, en het *Volksblad* zijn aldaar opgehaald. In Kassel is de vertooning van *het sprakelooze meisje van Portici* verboden.

— Naar berigten uit Petersburg, van den 4 dezer, heeft het laatste regiment der Keizerlijke garde deszelfs intogt in die stad gehouden. Z. M. de Keizer heeft aan Z. K. H. den grootvorst *Michiel* [illegible] bijzondere tevredenheid betuigd over de krijgstucht en den moed dier regimenten, gedurende den oorlog in Polen, alsmede over derzelver tegenwoordige schoone houding, na zulk eenen vermoeijenden veldtogt. Men heeft opgemerkt, dat van de vrijwilligers uit die regimenten, welke zich tot de bestorming van Warschau hadden aangeboden, slechts 33 in het leven gebleven en te Petersburg terug gekeerd zijn, [illegible] van dezelve zijn met het kruis van St. George versierd.

Het dagblad van St. Petersburg van den [illegible] dezer berigt het overlijden op den 27sten Maart, van de Grootvorstin *Alexandra*, tweejarige dochter van den Grootvorst *Michael*.

— In eenen brief, den 10den november, uit de omstreken van Balasore in Indie geschreven, wordt een verschrikkelijk tafereel opgehangen van de verwoestingen, door den geweldigen orkaan in de laatste dagen van october, op de kusten aldaar aangerigt. Geen voorbeeld was er van eene dergelijke verwoesting bekend, en men vreesde, dat het aantal menschen, door deze ramp omgekomen, de eerste opgaven nog verre overtreffen zou. De groote weg van Madras naar Calcutta, die op zes uren afstands van Balasore ligt en in gelijke rigting met de kust loopt, is door de zee, met alles wat zij in haren weg ontmoette, vernield; 150 vierkante mijlen gronds waren ter hoogte van 10 tot 15 voeten overstroomd geweest, en was de grond overal met lijken, verdronken tijgers, buffels, kalven en overblijfsels van schepen en woningen bezaaid. Alle moeite werd aangewend om door het begraven van de lijken de lucht voor besmetting te bewaren.

'S GRAVENHAGE, den 17den April.

De regering heeft thans geantwoord op de bedenkingen, door de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gemaakt op de ontwerpen van wetten, houdende accijnsen op turf en steenkolen, in beide welke voordragten nog verscheidene en belangrijke veranderingen zijn gebragt.

Bij die omtrent den turf wordt in het breede de noodzakelijkheid betoogd, om de staatsbehoeften, welke *f* 48,593,645 beloopen, doch waarvan *f* 4,000,000 niet beschikbaar zijn, te dekken, als bedragende de middelen, van de regering voorgesteld, slechts *f* 40,985,081; zoodat er een te kort van *f* 3,608,564 51 bestaat. Als een der middelen om hierin te voorzien, heeft men de accijnsen op den turf en de steenkolen, aannemelijk beschouwd. Gematigd in derzelver bedrag, en vergezeld van bepalingen die het bezwaar voor fabrijken grootendeels zullen wegnemen, moeten de bijzondere bedenkingen, welke overschieten, volkomen opgewogen worden door de erkende noodzakelijkheid om een meer voldoend belastingstelsel in te voeren; en spoedig aangenomen wordende, kan het aanpeil van den voorhanden zijnden turf, over het loopende jaar, nog eenige hulpmiddelen tot aanvulling van het te kort aanbieden.

Onder de daargestelde veranderingen in het ontwerp nopens den turf, telt men, dat de accijns op buitenlandschen turf *twintig* centen van den spon- of baggerturf, en *tien* centen van den gestoken of gegraven turf, voor de ton zal bedragen; dat als *vijfde* klasse van den binnenlandschen turf zal worden gerangschikt, de lange zoowel zwarte als graauwe steekturf, die van de hooge veenen of andere gronden, zonder voorafgaande droogmaking, af- of uitgestoken of afgegraven, en niet tot bagger gemaakt of bereid wordt, waarop den accijns, per ton, *een* cent zal bedragen.

Ten aanzien van den steenkolen-accijns is aangemerkt, dat dezelve alleen tot de buitenlandsche betrekking had; dat, mogten er steenkolenmijnen binnenslands geopend worden, men nader op den deswege te heffen accijns zal terugkomen; en dat de accijns van buitenlandsch gruis of maatkolen tot op zes gulden nu wordt verminderd. Er zal geheele vrijdom worden verleend aan *vuurbaken*, welke niet geheel ten koste van het rijk worden gehouden. Voorts zal er vrijdom worden verleend voor *negen tienden* van de hoeveelheid steenkolen, ten dienste van de navolgende fabrijken en trafijken benoodigd, als aan aardewerksfabrijken, glasblazerijen, steenvaar- en stoomwerktuigen; voor *twee derden* dier hoeveelheid aan anker- en aanbeeldsmederijen, borakstokerijen, bier-azijnmakerijen, bierbrouwerijen, branderijen, disteleerderijen, fermillioenstokerijen, gasfabrijken, geweerfabrijken, gieterijen van koper, lood, tin of zink, hoedenfabrijken, kamferraffinaderijan, katoendrukkerijen, klokgieterijen, kunstpotaschfabrijken, lettergieterijen, linnendrukkerijen, loodaschbranderijen, lijmziederijen, meestoven, messen- en scharenfabrijken, mouterijen, pletterijen van ijzer, koper, tin, lood of zink, pijpenfabrijken, salmoniacstokerijen, salpeterraffinaderijen, smeersmelterijen, smelterijen van ijzer, koper, tin, lood of zink, spijkerfabrijken, sterkwaterfabrijken, stokerijen van chemische voorwerpen, niet tevens met eene apotheek wordende uitgeoefend, stoommolens, stoomwerktuigfabrijken, stroopkokerijen, suikerraffinaderijen, taanderijen, terpentijnstokerijen, traankokerijen, vrieschgroenfabrijken, zeepziederijen of makerijen, zoutketen en zwavelraffinaderijen. IJzersmederijen en dergelijke ambachten zullen geen vrijdom genieten.

BELGIE.

BRUSSEL, den 17den April.

Het derde hoofdstuk van het budget van binnenlandsche zaken, betreffende de openbare werken, was gisteren bij de afgevaardigden aan de orde. De heer *Ch. de Brouckère* vroeg den minister, of men, in geval het tractaat van 15 november niet geratificeerd, en bij gevolg de vrede niet bevestigd wierd, evenwel tot de aanbesteding van den ijzeren spoorweg van Antwerpen naar Luik, tegen den 15 mei bepaald, zou overgaan en of men zich met Pruissen over het deel weg, dat over deszelfs grondgebied liep, verstaan had. De heer *Detheux*, zonder de vraag direct te beantwoorden, trad in eenige bijzonderheden over den ijzeren spoorweg, en kondigde aan, dat er onderhandelingen desaangaande met Pruissen geopend waren, daarbij voegende, dat er zich geen aannemer zou opdoen, zoo op den 15 mei de vrede niet gesloten was. Na deze verklaring werd de minister door den heer *Osy* aangegrepen, die wilde weten, wat er van de 60,000 guldens geworden was, welke het vorig jaar voor publieke werken aan het Vlaamsche hoofd waren toegestaan en niet hadden gebruikt kunnen worden, uithoofde de voortdurende bezetting door de Hollanders. De heer *Detheux* deelde ter beantwoording der vrage een rapport mede over de werken aan de beide Schelde-oevers aangelegd, doch moest bekennen dat aan het Vlaamsche hoofd niets had kunnen verrigt worden. De ijzeren spoorweg kwam alsnu op nieuw ter baan; de heer *Gendebien* drong den minister, zich stellig te verklaren, of men tot de aanbesteding zou overgaan, al ware de vrede niet zeker en voor dat er met Pruissen eene overeenkomst was gesloten; zulks gaf tot levendige discussien aanleiding. De heer *Nothomb* wilde dat men de onderneming van

geen traktaat met Pruissen afhankelijk moest maken, daar die mogendheid er om Hollands wil niet in toestemmen zou, waarop de heer *de Brouckere* zeide, dat, dit aannemende, het ten eenemale nutteloos was de onderneming te beginnen. De heeren *Destouvelles, van Meenen, Barthelemij* en *Jullien* zeiden, hunne stem aan het budget te weigeren, zoo de minister zijn voornemen niet te kennen gaf van de aanbesteding op te schorten, ten ware een wettige maatregel hem de vrijheid er toe gaf. De heer *Delfosse* werd ten laatste gedrongen te beloven, dat hij een ontwerp van wet zou voordragen om de kwestie in deze te beslissen. De heer *Osij* wilde dat deze belofte des ministers in het proces-verbaal ingelascht wierd, hetgeen de kamer echter al te beleedigend vond. De drie eerste artikels van dit hoofdstuk werden vervolgens door de kamer aangenomen.

— Bij een besluit van den 9den dezer wordt de post van directeur van het museum van kunsten en nijverheid te Brussel afgeschaft, en dezelve door eene administratieve commissie vervangen.

— Negen kompagnien van het derde regiment, in garnizoen alhier, zullen in de omstreken der stad gekantonneerd worden.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 15den April.

Van het berigt, hetwelk gisteren ten aanzien van de ratificatie van het Belgisch traktaat op de beurs was aangeplakt, zijn heden reeds verschillende lezingen in omloop, en het heeft dus in het algemeen niet het geringste vertrouwen gegeven. Integendeel wordt het bestuur door onderscheiden bladen hevig doorgestreken, dat men de geringste handelingen der mogendheden op zoo veel prijs stelt, en dus de eer der Fransche natie in het oog van geheel Europa krenkt.

— Sedert een paar dagen verspreidt zich het gerucht, dat de bulletins der cholera openbaar gemaakt, niet de geheele waarheid hebben vermeld, en dat het aantal slagtoffers nog aanmerkelijk grooter is, dan men tot nu toe heeft vernomen. Hetgeen heden door den *Moniteur* omtrent den staat der ziekte gezegd wordt, is allezins geschikt om aan dit vermoeden eenig geloof te doen hechten. De onmogelijkheid om zich van de naauwkeurigheid der opgaven, in de verschillende wijken door bijzondere personen gedaan, te verzekeren, heeft aanleiding gegeven, dat men zich in de beide laatste bulletins slechts tot het getal der zieken en overledenen heeft bepaald, die in de openbare gasthuizen zijn verpleegd geworden. Daar nu het getal der slagtoffers eenigzins doch niet aanmerkelijk minder is dan dat van vorigere dagen, zoo moet men aannemen, hetzij dat men te voren eveneens heeft gehandeld, hetzij dat alle verzekeringen omtrent het afnemen der ziekte verdichtsels zijn. Het laatste door de verklaringen van zoo vele geneesheeren ondersteund wordende, is niet wel denkbaar; en dus is het waarschijnlijk, dat het thans loopende gerucht niets dan waarheid bevat. Het officieel bulletin dus gewijzigd, vermeldt tusschen den 13den en 14den 433 zieken en 309 sterfgevallen, doch volgens bijzondere berigten, bij de onderscheidene mairien ingewonnen, zouden er van de geheele bevolking in denzelfden tijd 675 personen zijn gestorven.

In de omliggende gemeenten wil men opmerken, dat de ziekte zich voornamelijk langs de Seine verspreidt en dat de hooger liggende plaatsen, zoo hier als elders, vrij blijven, althans in geringere mate bezocht worden. Te Rouaan zijn in de laatste 24 uren slechts drie zieken geweest. Te Calais, maakt de kwaal grootere vorderingen.

— Het schijnt thans bepaald dat de schouwburgen niet zullen worden gesloten, maar dat het gouvernement 60,000 franken tot onderstand zal verstrekken.

— Van Marseille is gisteren eene telegrafische depeche overgebragt, welke het berigt inhoudt, dat de stad Bona door de Fransche troepen vermeesterd was. De Turksche bevelhebber *Ibrahim-Beij* had zich gedurende eenige dagen in de sterkte de Casauba opgesloten en te weer gesteld, doch was eindelijk den 27 maart ook van daar terug getrokken. Voorloopig was de veroverde vesting door een honderdtal zeelieden, en door honderd inboorlingen bezet geworden, doch waren er dadelijk nog 500 man van Algiers tot versterking gezonden.

— De ontwapening der nationale garde gaat te Grenoble slechts zeer langzaam voort. De prokureur des konings heeft zich genoodzaakt gezien eenige der weerspannigen geregtelijk te vervolgen; doch men is voor den uitslag beducht.

Uit de westelijke departementen, vooral uit Bretagne komen sedert eenige dagen niet anders dan droevige berigten. De pogingen om door gedurige brandstichting de bevolking in onrust en beweging te brengen, hernieuwen zich op onderscheiden plaatsen. Onder de muren van Lorient werden van den 5den tot den 8sten dezer, drie woningen in de asch gelegd, terwijl een geheel dorp op eenigen afstand, bij het afzenden der laatste berigten, een prooi der vlammen dreigde te worden. De Karlistische partij wordt beschuldigd deze jammeren aan te stoken; men zegt thans bepaaldelijk, dat onderscheiden uitgewekenen hun verblijf op de eilanden Jersey en Guernesey hebben gevestigd, en dat zij van daar de bewegingen zoo in de Vendée als in Bretagne regelen. Hoezeer het bestuur door de woelingen in het westen wordt in het naauw gebragt, blijkt uit den ophef, waarmede men de geringste voordeelen bekend maakt. Als een zegepraal, vermelden onder anderen de ministeriele bladen heden, dat zekere *Delanhay*, een hoofd der Chouans, aan een' zeer natuurlijken dood is gestorven.

(Uit hoofde van den zondag geen notering der beurspryzen.)

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 13den April.

Aan de standen van het keurvorstendom Hessen, is op den 7 dezer van regeringswege kennis gegeven, dat men de zitting tot zoo lang wenschte gerekt te zien, dat nog eenige der belangrijkste ontwerpen konden worden onderzocht. Tot deze behoort zonder twijfel de wet op de drukpers, wopover thans wordt beraadslaagd. De vergadering schijnt vast te hebben besloten, om ten aanzien van dit onderwerp niet aan de vorderingen van het Duitsche bondgenootschap toe te geven; eenige der leden, wier invloed niet kan ontkend worden, hebben reeds voor eenige dagen hunne ambtgenooten daarop opmerkzaam gemaakt en hunnen wensch te kennen gegeven, dat men aan geheel Duitschland het voorbeeld mogt geven, en aan de bemoeijingen van het bondgenoodschap in de inwendige aangelegenheden der staten, reeds dadelijk perk zoude stellen.

— Volgens berigten uit Weenen was de fransche gezant wederom begonnen aan de Poolsche uitgewekenen paspoorten af te geven. Men zegt, dat dit zelfs het onderwerp eener overeenkomst met het oostenrijksche hof was geworden.

Zie hier een uittreksel uit de rede van den hertog *van Wellington*, in het hoogerhuis te Londen, bij gelegenheid van de jongste debatten over de tweede voorlezing der hervormings-bill, gesproken, en merkwaardig, omdat zij hoffelijke, dat hij zelfs de gevoelens des Konings niet geëerbiedigd, maar in een verkeerd licht gesteld heeft, om tot het begeerde doel te komen; terwijl aan de andere zijde, het gezegde van den hertog omtrent Frankrijk genoeg zien laat, hoezeer de tegenwoordige betrekkingen tusschen Frankrijk en Engeland gewijzigd zouden worden, zoo bij eene verwerping van de bill en eene daarop volgende verandering van ministerie, de hertog weder in het bestuur van zaken kwam.

» Men heeft zeer hoog opgegeven van de openbare meening, welke men beweert, dat zich sedert lang ten voordeele der hervorming uitgelaten heeft; maar ik beraag, en vrees niet daarin te worden tegengesproken, dat van het laatst van 1829 tot in het begin van 1831, de engelsche natie, in het algemeen, er zich weinig aan liet gelegen liggen. De fransche en belgische revolutien hebben deze begeerte opgewekt. Men heeft ook niet gevreesd, om een' maatregel van dezen aard steun te geven, de persoonlijke gevoelens Zr. M. bij te brengen, die, zegt men, vurig eene parlements-hervorming verlangt. Ik voor mij, mijlords, ik geloof geen woord van al hetgeen men te dien opzigte verkondigd heeft. Ik geloof dat de Koning den raad zijner raadgevers volgt, en dat men zich geweldig bedriegt, in de veronderstelling, dat Z. M. eenig belang heeft in de aan uwe lordschappen voorgelegde bill. Ik zal er nog bijvoegen, dat wanneer de ware gevoelens des Konings omtrent dit onderwerp door het land bekend waren, de edele lord *Grey* de onderhavige bill niet zou kunnen aangenomen krijgen. Aan den anderen kant, alle groote eigenaars en de bijna geheele middelklasse in Engeland beschouwen den maatregel als verderfelijk. Het is derhalve niet waar, te zeggen, dat de geheele natie zich ten voordeele der hervorming geuit heeft.

Ik verzoek uwe lordschappen wel te overwegen, dat, door voor de tweede lezing te stemmen, zij met het ministerie de verantwoordelijkheid op zich nemen van al de rampen, die onvermijdelijk het gevolg er van moeten zijn, en zich blootstellen van ook eenmaal met de verwenschingen des volks te worden beladen, die anders alleen op de raadgevers van de kroon zouden neerkomen. Wilt gijlieden, mijlords, weten, hetgeen de revolutien en de omkeeringen [illegible] te weeg brengen? beschouwt hetgeen sedert twee jaren in Frankrijk omgaat. Gij zult zien, dat deszelfs gewoon budget, hoe veel moeite men zich ook gegeven heeft om de geweldige grootte te bedekken, 250 millioenen meer dan de budgetten der beide vorige regeringen bedraagt, welke men met den naam van de buitensporige regeringen der Bourbons bestempeld heeft, en in weerwil hiervan zijn er in twee jaren tijds voor vijftig millioenen buitengewone uitgaven geweest. Wat de inwendige rust in dat land aangaat, gij zult u herinneren dat *Lodewijk* XVIII en *Karel* X haar met een 500 of 1000 man gendarmen konden verzekeren, terwijl het gouvernement, sedert de revolutie van julij, genoodzaakt is eene magt van 60,000 soldaten [illegible] te houden, die voor het minst eenmaal 's maands gebezigd wordt, om de rust in de hoofdstad te herstellen. «

De hertog eindigde met de verklaring, dat hij zich, al het minst ten opzigte der tegenwoordige bill zou doegeven en zich tegen al derzelver bepalingen zou verzetten, alhoewel hij eenige weinige hervormingen voegzaam keurde.

DE VORST.

(Het beeld van Neerlands Koning.)

Droeve wolken, wilt u scheiden,
Onder u gaat de edelheen,
Op wiens schedel steeds de luister
Van den glans der Godheid scheen.

Zegen daalt op landen, rijken,
Die gehoorzaamheid hem biên,
En, aan zijnen troon gebogen,
Hun geluk verzekerd zien.

Lof den Hoogste, die der menschheid
Zulk een' trouwen hoeder gaf.
Heil het uur van zijn geboorte!
Edler daalt geen zonlicht af!

Zoudt gij glans van goud begeeren?
Schittering van eer en faam?
's Volks geluk is al uw grootheid,
Gij waardeert den *vadernaam*.

Voer dien naam, want in uw harte
Woont een vaderlijk gevoel.
't Bloed der burgers is het uwe,
Uwer kinderen heil uw doel.

Ver[illegible], vleijers
Schuwen, als een uil, het licht,
Dat, door God u wel geschonken
Op het nedrig aangezigt.

Nooit genaakt hun [illegible] den zetel,
Dien de wereldvorst u schonk;
Liefde en *wijsheid* hoeden vaste,
Van wier glans uw troon steeds blonk.

Beide hoort gij, als ze u zeggen:
„Koning, gij zijt mensch en stof,
Wees uw plaats door grootheid waardig,
Goedheid zij uw hoogste lof!"
Naar het Hoogduitsch. D.

LETTERKUNDIGE BERIGTEN.

De kompagnie vrijwillige jagers der Utrechtsche Hooge School, uitgetrokken ter verdediging des vaderlands, en plegtig ingehaald binnen Utrecht; of verzameling van stukken daarop betrekkelijk; door L. E. BOSCH. Te Utrecht bij N. VAN DER MONDE. 1832. in 8vo., gr. 130 bladzijden. De prijs is . . . . *f* 1,25.

Onder de onderscheidene losse stukjes en reeds uitgekomene werken over den tiendaagschen veldtogt, over de volkswapening en over de geschiedenis van Oud-Nederland, in de jaren 1830 en 1831, bekleedt het bovenaangekondigde werkje van den heer *L. E. Bosch* geene onbelangrijke plaats. Door de bijvoeging van al de stukken betrekkelijk den uittogt der heeren Utrechtsche studenten (waarvan de naamlijst achter het werkje is gevoegd) verkrijgt hetzelve eene geschiedkundige waarde, die door de eenvoudige, doch vloeijende historie-stijl en door de naauwkeurigheid, welke bij het ter nederstellen der gebeurtenissen en daadzaken heeft voorgezeten, verhoogd wordt. Niet alleen de heeren studenten zelven, hunne ouders en betrekkingen, maar de geheele natie, zal den heer B. dank weten, voor het ter nederschrijven eener daadzaak, die in later eeuwen nog zal getuigen van de liefde voor Vorst en Vaderland, en van de geestdrift, die ook Neerlands studerende jeugd bezielde in de dagen, toen Neerlands trouw aan eenmaal aangenomene beginselen zoo hard beproefd werd.

Algemeen Woordenboek der Zamenleving. In een Boekdeel. Twaalfde aflevering. Te Amsterdam bij de Gebroeders DIEDERICHS. 1832. in gr. 8o. De aflevering kost bij inteekening . . . . *f* 0,60.

Met dezelfde vlijt, in fraaiheid van uitvoering en in redactie, gaan de gebroeders *Diederichs* voort met deze groote en voor het algemeen zoo nuttige onderneming; deze twaalfde aflevering is ons wederom een bewijs, dat zij voornemens zijn hunne beloften in het prospectus van dit werk gedaan, bij elke vordering die zij in deze onderneming maken, te overtreffen. De aflevering gaat van bladz. 353 tot bladz. 384, en van de litt. C L E tot C O O. De hierin voorkomende artikels, onder de woorden: *Columbus*, *Compagnie* en *Constantijn* zijn bijzonder belangrijk.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, 17 *April* 1832.

				geld
NEDERLANDEN, Werkelijke schuld, $2\frac{1}{2}$ pct. . *f*	$42\frac{1}{4}$	à	$42\frac{1}{2}$	$41\frac{3}{8}$
Uitgestelde schuld.	$\frac{15}{16}$	à	1	—
Kansbiljetten.	$16\frac{1}{4}$	à	$16\frac{3}{4}$	$16\frac{1}{2}$
Amortisatie Syndicaat, $4\frac{1}{2}$ pct. . .	$69\frac{3}{4}$	à	$70\frac{1}{4}$	70
Idem idem, $3\frac{1}{2}$ pct. . . .	$56\frac{1}{2}$	à	57	$56\frac{3}{4}$
Oorlogslasten 1830 à 5 pct. . . .	$88\frac{1}{4}$	à	$88\frac{3}{4}$	$88\frac{1}{2}$
Vrijw. geldl. 1831. à 6 pct. . . .	93	à	$93\frac{3}{4}$	$93\frac{1}{2}$
Nieuwe Ileen 1832. à 5 pct. . . .	$79\frac{1}{2}$	à	80	$79\frac{7}{8}$
Schatkist-biljetten, 6 pct. . . .	99	à	$99\frac{1}{2}$	$99\frac{1}{4}$
Handel-Maatschappij, $4\frac{1}{2}$ pct. . .	—	à	—	—
Ruslands, inschr. op 't Grooth. 3 pct. . .	$70\frac{1}{4}$	à	71	$70\frac{5}{8}$
[illegible] bij *Hope en Comp*, 5 pct. . .	$90\frac{3}{4}$	à	$91\frac{1}{4}$	90
[illegible] dezelfde $18\frac{2}{20}$, 5 pct. . .	$92\frac{3}{4}$	à	$93\frac{1}{4}$	93
SPANJE, [illegible], 5 pct. . . .	$47\frac{1}{2}$	à	$48\frac{1}{4}$	48
Dezelfde, 3 pct. . . .	$29\frac{3}{4}$	à	$30\frac{1}{4}$	$29\frac{7}{8}$
Uitgestelde [illegible]	$6\frac{1}{4}$	à	$6\frac{3}{4}$	$6\frac{1}{2}$

VOOR 'T RIJK.

AMORTISATIE SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, enz.

De Agent van het Domein te Breda, zal op Maandag den 7den Mei 1832, 's morgens om tien ure, ten Stadhuize van Breda, al of niet in tegenwoordigheid van den Heer Inspecteur der Domeinen in het eerste ressort, en ten overstaan van den Heere Burgemeester der stad Breda, publiek doen minsteischende Aanbesteden:

Het EENJARIG ONDERHOUD der GROOTE WEGEN van de 1e klasse, gelegen in het ressort van het Agentschap Breda, met de daartoe behoorende Sluizen, Bruggen, Duikers, Heulen en Rioelen, de Weegbrug bij de stad Breda, Tolhuizen, Tolboomen enz., en zulks, eerst in vier afzonderlijke perceelen, en daarna in massa, wordende dit éénjarig Onderhoud gerekend te zijn ingegaan den 1sten April 1832 en zullende expireren den 31sten Maart 1833.

De Bestekken en Konditien van Aanbesteding liggen ter lezing ten kantore van den Administrateur der Domeinen in het 1e ressort te Arnhem en den Agent van 't Domein te Breda, in het Hôtel van het Gouvernement te 's Bosch, ter Secretarijen van 's Bosch en Breda, en voorts te 's Bosch in het Koffijhuis bij *van Duuren*, te Drunen bij *J. Brands*, te Raamsdonk in het *Huis ten Deyl*, te Gorinchem bij *C. Lobbregt*, te Werkendam in de *Zwaan*, te Terheyden bij *C. van Lommel*, te Breda bij de Wed. *Oers*, *P. Aertgeerts* en de Wed. *Vermunt*, te Tilburg in het *Zwaard*, te Klundert in de *Oranje-Societeit*, te Moerdijk bij *M. van Lommel* en te Rosendaal bij *Kuijpers*.

Zullende nadere informatien te bekomen zijn zoo ten kantore van den Agent te Breda als bij den Opziener J. LUGTEN te Terheyden.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

* * Op aanmerkelijke voorwaarden uit de hand te Koop: Een sedert aanmerkelijke jaren welbekend LOGEMENT: *DE STAD DIEST* te Breda.
Nadere informatien bij de bewoonster. Brieven franco.

* * Op Maandag den 7 Mei 1832, zal in *Amsterdam* worden geveild: de kapitale welbeklante ZEEPZIEDERIJ, genaamd *de Zon*, ingerigt tot het Zieden van circa 4000 tonnen Zeep 's jaars, met deszelfs ruime PAKHUIZEN, BERGPLAATSEN, enz; aldaar staande in de Rozenboomsteeg bij de Kalverstraat. Nadere informatie bij den Makelaar D. LANGERHUIZEN en verdere Makelaars vermeld in het billet, waarin de perceelen breeder zijn omschreven.

* * Door het overlijden van den Heer D. KNOOK, Stads Heel- en Vroedmeester te Willemstad, deze post, welke ten allen tijde een niet onaanzienlijk bestaan heeft opgeleverd, op een jaarlijks tractement van *f* 100, vacant zijnde, worden degenen, welke daartoe genegen en bekwaam zijn, uitgenoodigd om zich voor den 15den Mei 1832 in persoon of bij gefrankeerde brieven, met overlegging der bewijzen van kunde en gedrag aan te melden bij het hoofd van het plaatselijk Bestuur alhier.
Willemstad den 10 April 1832.

De Raad der stad Willemstad,
J. C. MARIS Vt.
Ter ordonnantie van den Raad,
J. V. WIJNGAARDEN, *Secretaris*.

* * De Boekhandelaar A. VAN ALPHEN te *Delft*, zal op Maandag den 16den April 1832 en volgende dagen, openbaar ten zijnen huize verkoopen: Drie fraaije en aanzienlijke verzamelingen BOEKEN, in onderscheidene Talen en Vakken van Wetenschap, Kunst en Smaak; waaronder vele voorname en belangrijke werken gevonden worden, meestal zeer net gebonden; waarvan de Catalogus alom te bekomen is.

* * J. M. MEIJER, Boekhandelaar te *Amsterdam*, geeft op heden uit en heeft alom verzonden:
C. SPINDLER, Zonneglans en andere Verhalen, met gelithografieerde Titel en Vignet, gr. 8o. . . . *f* 2,90
De Schrijver dezer uitgezochte Verhalen is bij het Letterkundig publiek te gunstig bekend, zoo dat het onnoodig zoude zijn iets tot aanprijzing van dezelve te melden.

TIENDAAGSCHE VELDTOGT,

met de beknopte beschrijving en speciale Kaart der bewegingen van het Leger, den stand en vlugt des Vijands, de Marschen en Gevechten der 1ste, 2de en 3de Divisiën, Reserven en bijzondere Korpsen en die der Marine op de Schelde, de Routen, Aankomst en Stand der Fransche troepen, alles met bijzondere kleuren aangewezen, de afbeelding in derzelver grootte en bijzonder lint van het Metalen Kruis, voor Vrijwilligers en Militairen, alle naar officiele opgave en uit authentieke bronnen met hooge goedkeuring uitgegeven, 2de Druk, bij E. MAASKAMP te *Amsterdam*.

† † Bij den Boekhandelaar JOH. GUYKENS te *Amsterdam* is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

I. BEDENKINGEN, over het Crediet . . . *f* 1,20.
II. Ons Tijdelijk en Zedelijk BELANG getoetst aan Staat- en Staathuishoudkunde . . . . *f* 0,75.

Beide deze welgeschreven en hoogstbelangrijke werkjes verdienen algemeen gelezen te worden.

Genoemde uitgever heeft mede ter perse: Het Ontwerp van Tarief op den *in-*, *uit-* en *doorvoer* kritisch getoetst aan het belang van den Handel, de Industrie en 's Rijks Schatkist.

Te BREDA, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.